

Оксана ОНИЩЕНКО,
канд. наук з держ.упр., доцент, доцентка кафедри підприємництва,
менеджменту організацій та логістики
Запорізький національний університет, Україна
ORCID 0000-0002-3009-3856
oksana.onishchenko.znu@gmail.com

Анна СЕРГЄЄВА,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
освітньої програми «Підприємництво та комерційна логістика»
Запорізький національний університет, Україна
ORCID 0009-0001-5469-1711
goodbox0002@gmail.com

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНЦІЯ В КОНТЕКСТІ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Анотація. Дане дослідження присвячене розгляду питання впровадження інструментів емоційного інтелекту для розвитку управлінських навичок в контексті диджиталізації освіти. В ході дослідження було проаналізовано роль та значення емоційного інтелекту як управлінської компетенції в цілому, так і як методичного інструменту для застосування в освітньому процесі зокрема. В результаті, встановлена та обґрунтована ключова роль емоційного інтелекту у сучасному управлінні освітніми процесами.

Ключові слова: емоційний інтелект, управлінська компетенція, диджиталізація освіти

Актуальність. Питання застосування технологій емоційного інтелекту (ЕІ) для розвитку управлінських навичок є надзвичайно актуальним у сучасному світі, де диджиталізація освіти швидко розвивається, а емоційні аспекти стають все важливішими для успішного управління освітнім процесом. Актуальність теми виражається одразу в кількох напрямках – від розвитку технологій із тенденцією популярності цифрових технологій у навчальному процесі, до постійно зростаючого інтересу до психологічного благополуччя, зокрема – в навчальних закладах (в даному плані ЕІ допомагає вчителям та адміністраторам краще розуміти потреби та емоції своїх учнів та колег, сприяючи створенню позитивного середовища для навчання та праці). Крім того, неможливо не зауважити такі обґрунтування актуальності теми, як постійну потребу в гнучкості та адаптивності та традиційні питання ефективності комунікації.

Постановка завдання. Завданням даного дослідження є розгляд питання впровадження інструментів емоційного інтелекту для розвитку управлінських навичок в контексті диджиталізації освіти.

Результати дослідження. В сучасній теорії та практиці менеджменту поняття ЕІ пригортає все більше уваги як новітній тренд розвитку ефективних управлінських компетенцій, застосування яких має наслідком високі результати в діяльності організацій. Саме тому, вважаємо за доцільне розглядати цей трендовий напрям, в тому числі, з метою розвитку управлінських навичок в контексті диджиталізації, яка сягає наразі всіх сфер людської діяльності.

ЕІ стає все більш важливою управлінською компетенцією, особливо в контексті диджиталізації освіти. Диджиталізація відкриває нові можливості для розвитку індивідуальних та колективних навичок, у тому числі й ЕІ. Охарактеризуємо деякі аспекти, які слід врахувати в розвитку даного напрямку:

1. Соціальна взаємодія: диджиталізація освіти дозволяє створити нові форми інтерактивності та співпраці між учнями та вчителями. ЕІ допомагає вчителям виявляти та

відповідати на емоції студентів, навчаючи їх емпатії та міжособистісним навичкам у віртуальному середовищі.

2. Розвиток самоосвіти: диджиталізація освіти дозволяє індивідуально адаптувати навчальний процес до потреб кожного учня. ЕІ може бути використаний для розвитку самоосвітніх компетенцій: самоконтроль, мотивація та вміння пристосовуватися до змін.

3. Вплив на культуру організації: з розвитком диджиталізації освіти, культура організації стає все більш гнучкою та адаптивною. ЕІ допомагає лідерам організацій створювати позитивне робоче середовище, вирішувати конфлікти та сприяти колективному розвитку.

4. Ефективна комунікація: в сучасному цифровому світі, ефективна комунікація важлива більше ніж будь-коли. ЕІ допомагає вчителям та учням ефективно взаємодіяти в онлайн-середовищі, розуміючи та використовуючи невербальні сигнали та емоційні вирази.

5. Лідерство в онлайн-середовищі: диджиталізація освіти вимагає від лідерів управлінських навичок, спрямованих на створення відкритого та інклюзивного навчального середовища. ЕІ допомагає лідерам розуміти та реагувати на потреби та емоції свого колективу в онлайн-середовищі.

Знання, мудрість і досвід допомагають будувати впевненість у своїй роботі. Але що дійсно відрізняє успішних лідерів, так це емоційний інтелект – вміння розпізнавати та контролювати власні емоції та емоції інших людей. Великі лідери надихають нас діяти. Вони підпалюють нашу пристрасть і розкривають у нас найкращі якості. Коли ми намагаємось пояснити, чому так ефективно працюємо, то говоримо про стратегію, бачення або сильні ідеї. Але реальність більш примітивна: видатні лідери працюють з емоціями. Що б не робив лідер – розробляв стратегію чи збирав команду для дій – успіх залежить від того, як він це робить. Якщо лідер не зможе належним чином вирішити першочергове завдання – контролювати емоції, то заключний результат не буде таким, яким міг би або мав би бути [1].

Найкращих лідерів від усіх інших відрізняють такі важливі категорії, як високий моральний дух, мотивація і відданість. У сучасних організаціях ця примітивна емоційна робота здебільшого непомітна, але вона залишається вирішальною в роботі лідерів: направляти емоції людей у позитивному напрямку і розсіяти негативну атмосферу, спричинену негативними емоціями [2].

Існує два види лідерів: резонансні та дисонансні лідери [1]. Дисонансні лідери не здатні відчувати настрій групи. Вони не виявляють емпатії і, як наслідок, передають команді непотрібне розчарування. Резонансний лідер являється абсолютною протилежністю дисонансному. Він відчуває настрій аудиторії та направляє її емоції в позитивне русло. Він говорить про свої цінності та співчуває. Люди навколо нього відчувають енергію та мотивацію. Саме емоційний інтелект допомагає резонансним лідерам завоювати любов підлеглих і будувати гарні стосунки в компаніях.

Якщо керівник для своїх підлеглих бажає стати резонансним лідером, він повинен володіти чотирма навичками ЕІ: самосвідомістю, самокеруванням, соціальною свідомістю і керування взаєминами.

Самосвідомість – це глибоке розуміння своїх почуттів. Визнання недоліків і сильних сторін. Люди з сильною самосвідомістю не суворі до себе, але й не сліпі до своїх недоліків. Вони знають, чого хочуть і куди йдуть.

Самокерування – це навичка, яку неможливо розвинути без самосвідомості. Людина, яка не розуміє своїх емоцій, не може їх контролювати.

Соціальна свідомість та емпатія є одними з найважливіших якостей лідера. Вміння співпереживати та розуміти емоції співробітників – ключ до резонансного лідерства.

Керування взаєминами є складовою емоційного інтелекту і включає в себе навички переконання, вирішення конфліктів та співпраці. Об'єднуючи самоконтроль і свідомість, емпатично і натхненно керуючи підлеглими, керівник використовує ЕІ і з цього моменту стає справжнім резонансним лідером.

Висновки. Емоційний інтелект є важливою складовою успішного лідерства. Лідер, який розуміє та керує своїми емоціями, а також емоціями інших людей, може стати сильним та ефективним керівником, який забезпечує успіх своєї команди.

У цифровому середовищі, де взаємодія великою мірою відбувається онлайн, емоційний інтелект стає ключовим для успішної комунікації та ефективного управління. У світі, який постійно змінюється, важливо мати лідерів, які можуть ефективно адаптуватися до нових умов та вирішувати проблеми з високим рівнем емоційного інтелекту. Ця компетенція допомагає керівникам освітніх закладів успішно керувати змінами та реагувати на виклики, що виникають у процесі диджиталізації.

Отже, розуміння та розвиток емоційного інтелекту в контексті диджиталізації освіти є критично важливим для успішного управління навчальними закладами та забезпечення якісної освіти в епоху цифрових технологій.

У підсумку, емоційний інтелект відіграє ключову роль у сучасному управлінні освітніми процесами, допомагаючи створювати сприятливі умови для розвитку індивідуальних та колективних навичок в умовах диджиталізації освіти.

Список використаних джерел

1. Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валерія Глінка. 3-тє вид. Київ : Наш Формат, 2021. 288 с.

2. Емоційний інтелект це вміння, яке визначає успішного лідера. UkrMedia. 2020. URL : <https://ukr.media/business/417023/?amp=1> (дата звернення 04.04.2024)

Oksana ONYSHCHENKO,

Ph.D. in Public Administration, assistant professor,
associate professor at the department of entrepreneurship,
management of organizations and logistics
Zaporizhzhia national University, Ukraine

Anna SERGEEVA,

bachelor's student,
educational program "Entrepreneurship and logistics"
Zaporizhzhia National University, Ukraine

**EMOTIONAL INTELLIGENCE AS A MANAGEMENT COMPETENCE IN THE
CONTEXT OF DIGITALIZATION OF EDUCATION**

Abstract. This study is devoted to considering the issue of implementing emotional intelligence tools for the development of managerial skills in the context of digitalization of education. In the course of the study, the role and significance of emotional intelligence was analyzed both as a managerial competence in general and as a methodical tool for use in the educational process in particular. As a result, the key role of emotional intelligence in the modern management of educational processes has been established and substantiated.

Keywords: emotional intelligence, managerial competence, digitization of education